

ГОМЕЛЬСКИ УНИВЕРСИТЕТ

№ 13 (933) АЎТОРАК, 7 кастрычніка 1997 г. Газета заснавана ў верасні 1969 года Выходзіць два разы ў месяц Цана дагаворная

З ганаровым званнем!
 За вялікі асабісты ўклад ва ўдасканаленне вучэбна-выхаваўчага працэсу, укараненне новых форм навучання і шматгадовую плённую навукова-педагагічную дзейнасць указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р.Лукашэнкі першаму прарэктару нашага ўніверсітэта прафесару **Міхаілу Васільевічу СЕЛЬКІНУ** прысвоена ганаровае званне "Заслужаны работнік адукацыі Рэспублікі Беларусь".
 З гэтай нагоды яго горача віншуе калектыв універсітэта.

НА РЕКТАРАЦЕ

У апошні панядзелак верасня адбылося чарговае пасяджэнне рэктарата. Першым на парадку дня было абмеркавана пытанне аб стане вучэбных карпусоў і праведзенай рабоце па падрыхтоўцы іх да навучальнага года. Аб некаторым станойчым вопыце ў гэтай справе раскажаў дэкан біялагічнага факультэта С.Ф.Алешка. Ён зазначыў, што для стварэння нармальнага года і аб запуску ўніверсітэцкага калектыву, а таксама выкладчыкамі і супрацоўнікамі.

Па гэтаму пытанню затым выступілі дэкан матэматычнага, эканамічнага і фізічнага факультэтаў У.В.Арлоў, Т.В.Карпей, С.В.Шалупаеў. На рэктараце зроблены вывад аб тым, што хаця мінуў ужо месяц новага навучальнага года, аднак работы па належнай падрыхтоўцы карпусоў неапраўдана зацягваюцца.

Заслуханы інфармацыі дэкана факультэта фізічнай

культуры Б.М.Зайцава аб правядзенні навукова-практычнай канферэнцыі, начальніка планава-фінансавага аддзела С.Я.Пашук -- аб праекце палажэння прэміравання і выкарыстанні сродкаў на правядзенне практык.

Начальнік вучэбнага аддзела Н.І.Папкова паведаміла аб ходзе ліквідацыі акадэмічнай запазычанасці за другі семестр мінулага навучальнага года і аб запавенні вакансій прафесарска-выкладчыцкага саставу.

Прарэктар па вучэбнай і выхаваўчай рабоце М.М.Воінаў засяродзіў увагу членаў рэктарата на асноўных палажэннях праекта Дэкрэта Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь "Аб неадкладных мерах па ўмацаванню працоўнай і выканаўчай дысцыпліны", у абмеркаванні якога павінны прыняць актыўны ўдзел і члены універсітэцкага калектыву, выказаць па ім свае прапановы і зрабіць асабістыя заўвагі.

Абмяркоўваем праект прэзідэнцкага Дэкрэта

НЕ ДАПУСЦІЦЬ ПАСПЕШНАСЦІ

Лічу, што прымяненне ў поўнай меры тых санкцый, якія прадугледжаны за парушэнне працоўнай і выканаўчай дысцыпліны пры нашым для пераважнай большасці насельніцтва гаротным жыцці, вельмі жорсткае.

Канешне, вынесены на абмеркаванне праект прэзідэнцкага дакумента своечасовы і вельмі важны. Але ён патрабуе глыбока асэнсаван-

ня і канкрэтнай дапрацоўкі. Інакш, як кажуць, можна наламаць дроў.

Што датычыцца вышэйшай школы, то для рэалізацыі названага Дэкрэта неабходна стварыць належныя ўмовы для плённай працы выкладчыкаў і паспяховай вучобы студэнтаў.

Ю.ПРАЛЯСКОЎСКИ,
загадчык кафедры хіміі, дацэнт.

КАБ НА ПРАЦУ НЕ СПАЗНЯЦА...

Знаёмства з праектам Дэкрэта Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, у якім ставіцца мэта ўзмацніць дысцыпліну, парадак у працоўных калектывах, удасканаліць работу з кіруючымі кадрамі, навяло на наступныя думкі. Так, бяспрэчна, парадак патрэбен усюды, бо працоўная дысцыпліна ў многіх калектывах, мякка кажучы, жадае быць лепшай. Але варта паглядзець на гэту праблему і з іншага боку. Возьмем, напрыклад, такое парушэнне правілаў унутранага распарадку, як спазненне работнікаў на працу, за што ў праекце мяркуецца накладванне грашовых штрафаў. На жаль, ёсць акалічнасці, якія ставяць чалавека ў прамую залежнасць ад розных абставін. Напрыклад, калі работнік дабіраецца на працу з далёкага мікрараёна грамадскім транспартам, які чамусьці працуе не заўсёды рытмічна, могуць здарацца збоі ў часе.

Калі гаварыць канкрэтна аб нашай навучальнай установе, дзе рабочы дзень для яе супрацоўнікаў пачынаецца ў 8 гадзін, то, на думку пераважнай большасці жанчын, у асенне-зімовы перыяд яго можна было б пачынаць з 8.30, як гэта было раней. Гэтыя 30 хвілін такога дарагога ранішняга часу былі б для іх зусім не лішнімі, каб паспець адправіць дзяцей у школы і г.д. Не было б тады ў работніц ГДУ праблем са своечасовым прыходам на працу.

КАРЫСНАЯ СУСТРЭЧА

Студэнты філалагічнага і біялагічнага факультэтаў нашага ўніверсітэта сустрэліся з намеснікам начальніка асобнага аддзела аховы грамадскага парадку Цэнтральнага раёна А.М.Сапуновым, які ў сваёй гутарцы раскажаў пра стан злачыннасці і правапарушэнняў на тэрыторыі названага раёна г. Гомеля. У сваім выступленні ён закрануў таксама пытанні, звязаныя з наркаманіяй, паводзінамі ў грамадскіх месцах. А.М.Сапуноў адказаў на зададзеныя пытанні, якія датычыліся бяспекі чалавека ў незвычайных абставінах.

Л.КУЗЬМІЧ, намеснік дэкана філалагічнага факультэта па выхаваўчай рабоце.

З УЗНАГАРОДАЙ!

За шматгадовую навуковую і вучэбную работу па падрыхтоўцы маладых спецыялістаў, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці і ў сувязі з 50-годдзем з дня нараджэння кандыдат эканамічных навук дацэнт кафедры эканамічных тэорый **ГЕРАСІМЧЫК Мікалай Вікенцьевіч** узнагароджаны Ганаровай граматай універсітэта.

АЗДАРАЎЛЯЦЬ ПРАЗ ФІЗІЧНАЕ ВИХАВАННЕ

У пачатку кастрычніка ў нашым універсітэце адбылася II Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя "Праблемы фізічнага выхавання насельніцтва, якое жыве ва ўмовах неспрыяльных фактараў акаляючага асяроддзя". Па гэтай тэматыцы быў заслуханы шэраг каштоўных дакладаў навукоўцаў і практыкаў на пленарным пасяджэнні і секцыях. Па найбольш актуальных і хвалюючых пытаннях кафедра аздараўленчай і лячэбнай фізічнай культуры правяла "круглы стол".

Шырэй пра гэтую канферэнцыю вы даведаецеся з публікацыі ў наступным нумары нашай газеты.

19-21 верасня адбыліся масавыя ўрачыстасці з нагоды 855-годдзя першага летапіснага ўпамінання г.Гомеля і 200-годдзя палаца-паркавага ансамбля з удзелам шматлікіх гасцей. Аб гэтай знамянальнай падзеі мы расказваем сваім чытачам.

ЛЮБЛЮ ЦЯБЕ, МОЙ ГОРАД, СТАРЫ І МАЛАДЫ...

чане маглі азнаёміцца з творчасцю ўдзельнікаў фестывалю -- дзяржаўных, прафесійных калектываў і самадзейных, мясцовых. Былі ўдзельнікамі "Сожскага карагода" таксама дзіцячыя танцавальныя калектывы рэспублікі і вобласці. У тых, каму пашчасціла сцэнічнай харэаграфіі ў памяшканні дзяржцырка, убачыць на сцэне аблдрамтэатра спектакль А.Адана "Жызель" у выкананні артыстаў Нацыянальнага Акадэмічнага тэатра балета Рэспублікі Беларусь (мастацкі кіраўнік і галоўны балетмайстар -- народны артыст СССР і БССР,

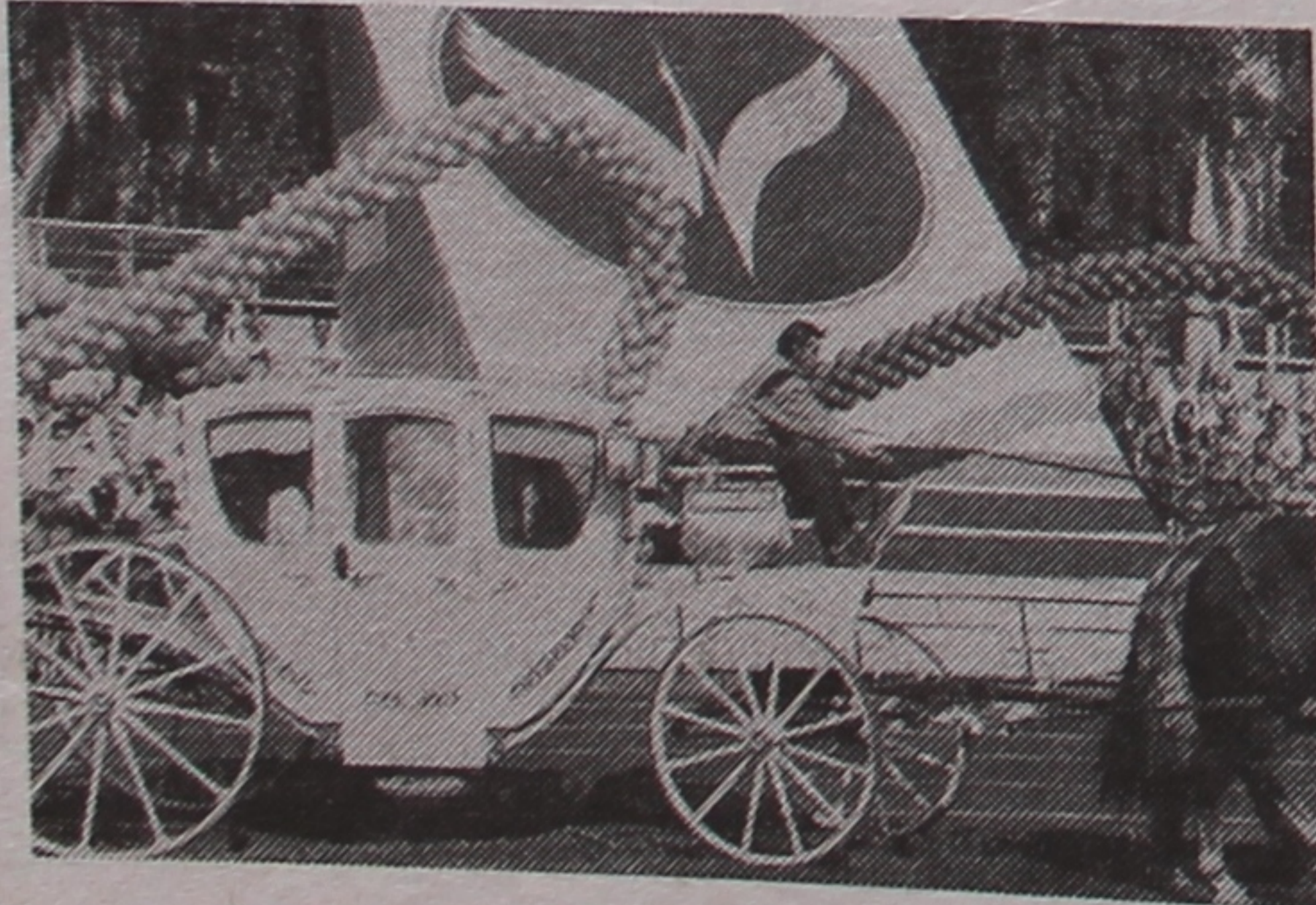

Помнік заснавальніку палаца-паркавага ансамбля М.П.Румянцаву, які быў адкрыты сёлета ў гонар юбілейнай даты.

Такія словы прызнання выказвалі мы гораду над Сожам у дні яго юбілейных урачыстасцей. 19-21 верасня святкавалася 855-годдзе з першага летапіснага ўпамінання Гомеля, 200-годдзе яго слаўнага палаца-паркавага ансамбля.

Усе мы жылі прадчуваннем свята, назіралі, як горад прыгажэе літаральна не па днях, а па гадзінах, і чакалі... Чакалі цікавых мерапрыемстваў, сустрэч з цудоўным мастацтвам, якое абяцаў падараваць нам прымеркаваны да свята нашага горада І Міжнародны фестываль харэаграфіі "Сожскі карагод".

І спадзяванні нашы апраўдаліся. Старажытны і святочны горад над Сожам, наш абноўлены

трапіць па запрашальных білетых на ўрачыстае адкрыццё свята на цэнтральным стадыёне ВА "Гомсельмаш", на конкурс міжнароднага чэмпіянату выканаўцаў бальнага танца ў грамадска-культурным цэнтры, на свята народна-

лаўрэат Дзяржаўнай прэміі В.Елізар'еў), а таксама балет М.Равэля "Балет Малы Акадэмічны тэатр оперы і балета імя Мусарскага (г.Санкт-Пецярбург), засталіся вельмі глыбокія, кранальныя ўражанні.

Харэаграфічныя кампазіцыі, розныя цікавыя спартыўныя спаборніцтвы, выступленні духавых аркестраў, фальклорна-харэаграфічных калектываў, работы народных умельцаў, а таксама найпрыгажэйшыя святочныя ферверк над Сожам змаглі ўбачыць тысячы гараджан у дні свята.

Шмат гасцей і ўдзельнікаў фестывалю прымаў

наш горад-юбіляр -- звыш 50 розных творчых калектываў з многіх краін бліжняга і далёкага замежжа. Адзін толькі І Міжнародны чэмпіянат выканаўцаў бальнага танца сабраў каля 20 суддзяў з Германіі, Польшчы, Латвіі, Літвы, Эстоніі, Расіі, Украіны, Беларусі. І сярод 150 спаборнічаючых танцавальных

пар (а гэта фіналісты і паўфіналісты чэмпіянату свету і Еўропы, чэмпіёны краін), другое месца занялі гамяльчане -- пара міжнароднага класа Ірына Мельянцава і Аляксей Лабанаў, якія, дарэчы, з'яўляюцца выпускнікамі факультэта фізічнай культуры нашага ўніверсітэта.

Шматлікія ўзнагароды, дыпломы, памятныя прызы дасталіся лепшым танцавальным калектывам -- удзельнікам фестывалю. Уладальнікам "Гран-пры" стаў калектыв народна-сцэнічнага танца "Белая

Фота У.ЧЫСЦІКА.

МІЖНАРОДНЫЯ СКАРЫНАЎСКІЯ ЧЫТАННІ

У Полацкім музеі беларускага кнігадрукавання на высокім узроўні прайшлі скарынаўскія чытанні. Яны былі арганізаваны Дзяржаўным камітэтам па друку Рэспублікі Беларусь, міністэрствамі адукацыі і культуры, Нацыянальным навукова-асветніцкім цэнтрам імя Ф.Скарыны, полацкімі дзяржаўным універсітэтам, гісторыка-культурным музеем-запаведнікам і музеем гісторыі беларускага кнігадрукавання. Фінансавую падтрымку аказала Віцебскае абласное аддзяленне фірмы "Белвест". Прысвячаліся чытанні 480-годдзю беларускага кнігадрукавання, якое адзначалася 6 жніўня бягучага года.

У праграму чытанняў было ўключана 47 навуковых дакладаў і паведамленняў. У чытаннях удзельнічалі і незаяўленыя скарыназнаўцы -- Мікалай Нікалаеў з Дзяржаўнага Эрмітажа ў Санкт-Пецярбургу, Навум Гальпяровіч -- вядомы беларускі паэт. Гэта былі самыя значныя і аўтарытэтныя чытанні, як можна меркаваць па ўдзельніках. З глыбокімі навуковымі дакладамі выступалі такія знакамтыя скарыназнаўцы, як Юрый Лабанцаў -- доктар філалагічных навук, загадчык Цэнтра беларусказнаўчых даследаванняў Інстытута славяназнаўства і балканістыкі Расійскай Акадэміі навук; Вітаўт Кіпель -- доктар геа-

логіі, дырэктар Беларускага інстытута навук і мастацтва Нью-Йорка, ганаровы доктар Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я.Купалы, сапраўдны член Міжнароднай Акадэміі навук Еўразіі; Аляксандр Баршчэўскі -- доктар філалогіі, загадчык кафедры беларускай філалогіі Варшаўскага дзяржаўнага ўніверсітэта; Уладзімір Конан -- доктар філасофскіх навук, загадчык аддзела Нацыянальнага навукова-асветніцкага цэнтра імя Ф.Скарыны; Барыс Сапуноў -- доктар гістарычных навук, прафесар, акадэмік Пятроўскай Акадэміі навук і мастацтваў, галоўны навуковы супрацоўнік Дзяржаўнага Эрмітажа; Юозас Гянзяліс -- доктар

філалогіі, прафесар Вільнюскага дзяржаўнага ўніверсітэта; Віктар Шматаў -- доктар мастацтвазнаўства, загадчык аддзела Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя К.Крапівы Нацыянальнай Акадэміі навук Беларусі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі за даследаванні ў галіне скарыназнаўства; Аляксей Каўка -- доктар філалагічных навук, вядучы навуковы супрацоўнік Інстытута сусветнай літаратуры Расійскай Акадэміі навук; Адам Мальдзіс -- доктар філалагічных навук, прафесар, дырэктар Нацыянальнага навукова-асветніцкага цэнтра імя Ф.Скарыны і Уладзімір

(ЗАКАНЧЭННЕ НА 4-СТАР.)

МІЖНАРОДНЫЯ СКАРЫНАЎСКІЯ ЧЫТАННІ

(ЗАКАНЧЭННЕ.

ПАЧАТАК на 3-стар.)

Анічэнка -- доктар філалагічных навук, прафесар нашага ўніверсітэта, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі за даследаванні ў галіне мовазнаўчага скарыназнаўства.

Заслуханыя даклады з'яўляюцца паглыбленнем усіх аспектаў скарыназнаўства, у той ці іншай ступені абгрунтоўваюць новыя напрамкі ў даследаваннях творчай спадчыны Ф.Скарыны. На пленарным пасяджэнні абмеркаваны даклады "Дзейнасць Францыска Скарыны ў сталіцы Чэхіі" Францішкі Сокалавай, "Жыццёпіс Францыс-

ка Скарыны ў документах і матэрыялах" Георгія Галенчанкі, "Скарына і славянства" Юрыя Лабінцава, "Ф.Скарына і Альбрэхт Дзюрэр: да пытання пра рэнесансныя традыцыі ў беларускім мастацтве" Віктара Шматава і іншыя.

На секцыі "Новыя штрыхі да характарыстыкі жыцця і дзейнасці Ф.Скарыны" абмеркаваны даклады "Скарына як духоўны пісьменнік" Алены Яскевіч -- кандыдата філалагічных навук, старшага навуковага супрацоўніка Інстытута літаратуры імя Я.Купалы НАН Беларусі, "Праблема перакладу твораў

Ф.Скарыны на сучасную беларускую мову" Мікалая Воінава і аўтара дадзеных радкоў, "Захаванне скарынаўскай спадчыны ў Беларусі" Таццяны Рошчынай, загадчыцы аддзела Нацыянальнай бібліятэкі Рэспублікі Беларусь.

Былі абмеркаваны таксама даклады па напрамках: "Традыцыі асветніцтва і кнігадрукавання на полацкай зямлі і ў Беларусі", "Сучасны стан кнігавыдавецкай справы і скарыназнаўства".

Трэція міжнародныя скарынаўскія чытанні з'явіліся новым укладам у скарыназнаўчую навуку, важным імпульсам у

працяг і пашырэнне дадзенага напрамку навуковых даследаванняў у светвым маштабе. Добра, што вучоныя, выкладчыкі і супрацоўнікі нашага ўніверсітэта, які носіць імя таго, хто з'яўляецца аб'ектам навуковага даследавання, прадметам скарыназнаўчай навукі, прыкладаюць актыўныя намаганні па ўвасабленню ў нашу сучасную культуру творчых дасягненняў буйнога ўсходнеславянскага асветніка, вучонага і першадрукара.

К.УСОВІЧ,
загадчык музея-лабараторыі Ф.Скарыны.

ЗАЛЕЖЫЦЬ АД ВУЧОНЫХ

У Мінску адбылася Міжнародная канферэнцыя нацыянальных камітэтаў краін Еўропы і Паўночнай Амерыкі па праграме ЮНЕСКА МАБ -- "Чалавек і біясфера" (ЕўраМАБ -- VI). У яе рабоце прынялі ўдзел прадстаўнікі 28 краін.

Канферэнцыю адкрыў акадэмік АН Беларусі Л.Сушчэна. Яе ўдзельнікаў вітаў віцэ-прэм'ер Рэспублікі Беларусь У.Русакевіч, які зачытаў прывітальны зварот Прэзідэнта нашай краіны А.Р.Лукашэнка. З цёплымі словамі да ўдзельнікаў канферэнцыі звярнуўся прэзідэнт АН Беларусі акадэмік А.Вайтовіч.

Вялікая ўвага на канферэнцыі ўдзялялася ролі ЕўраМАБ у выпрацоўцы механізму захавання біяразнастайнасці, інтэгрыраванаму доўгатэрмінаваму маніторынгу навакольнага асяроддзя на рэгіянальным, дзяржаўным, міждзяржаўным і планетарным узроўнях з выкарыстаннем міжнароднай сістэмы "ІНТЭРНЭТ".

Па ўсіх абмяркоўваемых праблемах на канферэнцыі былі ажыўленыя дыскусіі, слухныя заўвагі і прапановы.

Цікавая інфармацыя на канферэнцыі была прадстаўлена ў выглядзе стэндавых дакладаў па праблемах рацыянальнага выкарыстання і аховы прыродных рэсурсаў. Ад нашага ўніверсітэта быў прадстаўлены стэндавы даклад аўтара гэтых радкоў,

М.М.Дайнэкі і С.У.Аўсеенкі "Сінтаксамонія, фітаразнастайнасць і ахова лугавой расліннасці (на прыкладзе пойм Беларускага Палесся)". Аналіз стэндавых дакладаў зрабілі прафесар В.Неронаў (Расія) і доктар М.Морыс з Вялікабрытаніі, якія далі станоўчую ацэнку ўсім дакладам, у тым ліку і нашаму.

Вінікі работы канферэнцыі і перспектывы развіцця далейшых даследаванняў па праграме МАБ былі прааналізаваны прафесарам Л.Крузэ-Граўманам з Германіі. Асабліва ўвага была звернута на інтэгрыраваны доўгатэрміновы маніторынг з выкарыстаннем міжнароднай сістэмы "ІНТЭРНЭТ".

Закрыццё канферэнцыі абвясціў прафесар В.Салдатаў -- старшыня Беларускага нацыянальнага камітэта МАБ -- "Чалавек і біясфера".

Для ўдзельнікаў канферэнцыі была арганізавана экскурсія ў Бярэзінскі біясферны запаведнік.

Трэба спадзявацца, што прайшоўшая міжнародная канферэнцыя па праграме ЮНЕСКА МАБ -- "Чалавек і біясфера" будзе садзейнічаць далейшаму пашырэнню і паглыбленню даследаванняў па рацыянальнаму прыродакарыстанню, захаванню біяразнастайнасці, ахове жывой абалонкі Зямлі.

Л.САПЕГІН,
прафесар кафедры батанікі і фізіялогіі раслін.

КОНКУРС МАЛАДЫХ

Беларускі фонд фундаментальных даследаванняў аб'яўляе конкурс для маладых вучоных "Навука-97 М" на саісканне грантаў гэтага фонду.

Саіскальнікамі грантаў для маладых вучоных могуць быць навуковыя работнікі, спецыялісты, аспіранты, студэнты вышэйшых навучальных устаноў Рэспублікі Беларусь ва ўзросце да 33 гадоў.

Заявы на конкурс прымаюцца да 14 лістапада 1997 года.

Звесткі аб парадку прадстаўлення заявак на гранты можна атрымаць у НДС

(п.5-6, корпус №4, тэл. 57-33-12; п.5-14, корпус №5, тэл. 56-73-38).

НА ІНСТРУКТЫЎНАЙ НАРАДЗЕ

Пасля таго як Рэспубліка Беларусь стала незалежнай суверэннай дзяржавай, яна ператварылася ў своеасаблівы калідор зносінаў усходніх і заходніх краін. У апошнія ўсе часцей спрабуюць пранікнуць нелегалы, асабліва прадстаўнікі азіяцкіх народаў. Гэта небяспечна і не можа не насцярожваць. Вось чаму, улічваючы тое, што ў нашым ўніверсітэце вучацца замежныя студэнты, аддзел замежных сувязей правёў з імі інструктыўную нараду. На ёй растлумачаны парадак уезду ў нашу краіну і выезду з яе і меры, якія будуць прымацца да парушальнікаў перасячэння дзяржаўнай граніцы.

ВЫСТАЎКІ "ГРАМАДЗЯНІН ГЕРМАНІІ І ЕЎРОПЫ"

Пад такой назвай у выставачнай зале нашага ўніверсітэта разгорнута экспазіцыя, прысвечаная заснавальніку Федэратыўнай Рэспублікі Германіі Конраду Адэнаўэру. У фотаздымках, шматлікіх документах адлюстраваны жыццё і дзейнасць буйнога дзяржаўнага дзеяча, які ўнёс рашаючы ўклад у замацаванне дэмакратыі ў ФРГ. Тыя палітычныя рашэнні, якія прымаў канцлер К.Адэнаўэра, маюць важнейшае значэнне для Германіі, якая аб'ядналася на аснове свабоднага самавызначэння. Ён ажыццявіў пераарыентацыю ў знешняй палітыцы, якая была смелай і перспектыўнай. К.Адэнаўэру бачылася свабодная і

аб'яднаная Германія ў свабоднай і аб'яднанай Еўропе. Ён пастаянна шукаў шляхі для ўрэгулявання адносін з Савецкім Саюзам, што мела важнае палітычнае значэнне для ўсяго свету. Яго мэтай было ўстанавіць новае мірнае і свабоднае ладу ў Еўропе, глабальная разрадка і супрацоўніцтва. Смелая ў

рамках праводзімай

ДАСЛЕДУЕЦА ДУХОЎНАЯ І КУЛЬТУРНАЯ СПАДЧЫНА

Наш ўніверсітэт правёў навуковую канферэнцыю "Духоўная і культурная спадчына Беларускага Палесся". Да яе ўдзельнікаў з цёплымі прывітальнымі словамі звярнуўся прарэктар па вучэбнай і выхаваўчай рабоце ГДУ кандыдат філалагічных навук дацэнт М.М.Воінаў і пажадаў навукоўцам плённай працы.

На пленарным пасяджэнні першае слова было прадстаўлена кандыдату філалагічных навук загадчыку фальклорнай лабараторыі філалагічнага факультэта Белдзяржуніверсітэта В.Д.Ліцвінку. Яго даклад "Адметнасць песеннага

выкладчыкаў і супрацоўнікаў сваёй вышэйшай навучальнай установы ў вывучэнне духоўнай і культурнай спадчыны Беларускага Палесся.

Загадчыца кафедры беларускай літаратуры Мазырскага дзяржпедінстытута дацэнт Л.І.Прашковіч выступіла з дакладам "Духоўнае аблічча палешука ў нарысах В.Палтаран".

Пасля пленарнага пасяджэння канферэнцыя працягвала сваю работу ў секцыях мовазнаўства і літаратуразнаўства. На іх заслуханы і абмеркаваны даклады і паведамленні, якія маюць значную навуковую каштоўнасць у асэнсаванні

рэпертуару пагарынскага Палесся", які аўтар насыціў тэматычнымі песнямі у асабістым выкананні, быў выслуханы з вялікай цікавасцю.

Даклад доктара філалагічных навук прафесара кафедры беларускай мовы ГДУ У.В.Анічэнка асвятляў пытанні палескіх беларуска-украінскіх моўных паралеляў.

Загадчыца кафедры беларускай мовы Брэсцкага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта прафесар Г.М.Малажай расказала аб укладзе

гісторыі роднага краю ў самых шырокіх яе аспектах.

Пры падвядзенні вынікаў канферэнцыі прынята рашэнне праводзіць яе па азначанай вышэй тэматыцы і ў наступныя гады ў розных ВНУ Палескага рэгіёна.

Б.ВАЛОДЗІН.

На здымку: на пленарным пасяджэнні канферэнцыі з дакладам выступае В.Д.Ліцвінка.

Фота У.Чысціка.

міжнароднай канферэнцыі, прысвечанай гэтаму палітычнаму дзеянню.

На ўрачыстым адкрыцці выстаўкі, на якую прыйшлі кіраўнікі абласнога цэнтра, грамадскасць горада, выкладчыкі, супрацоўнікі, студэнты ГДУ, было зачытана прывітанне яе ўдзельнікам ад дырэктара Фонду К.Адэнаўэра Паўля Вінка, выступілі прадстаўнікі гэтага фонду ў Санкт-Пецярбургу Рудольф Тоу, а таксама першы прарэктар ГДУ прафесар М.В.Селькін, загадчыца гарадскога аддзела культуры г.Гомеля Л.К.Сайкова і інш.

(Наш кар.)

На здымку: урачысты момант адкрыцця выстаўкі.
Фота У.Чысціка.

ПРЭСТЫЖ НУЛЯВОГА КУРСА

Учора пачаліся заняткі на стацыянары падрыхтоўчага аддзялення нашага ўніверсітэта. Неабходна адзначыць, што сёлета конкурс на яго быў сымым высокім за ўсе гады існавання ГДУ. На 75 планавых месца было пададзена 249 заяў. Гэта 3,3 чалавека на адну вакансію, або амаль у два разы больш, чым быў конкурс на першы курс дзённага навучання.

Самым высокім аказаўся конкурс на спецыяльнасць "правазнаўства". На 6 планавых месца прэтэндавала 37 чалавек. Больш чым па 5 чалавек змагаліся за кожнае месца на спецыяльнасці "беларуская мова і літаратура" і "фізічная культура", па 5 -- на спецыяльнасць "біялогія".

Нельга не звярнуць увагу і на тое, што сёлета на падрыхтоўчае аддзяленне паступалі юнакі і дзяўчаты з высокім узроўнем падрыхтоўкі. Сярод іх быў 31 медаліст сярэдніх школ і 2 уладальнікі чырвоных дыпламаў сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў.

Добры кантынгент паступаючых дазволіў набраць самых дастойных на стацыянар і даўкамплектаваць падрыхтоўчае аддзяленне для завочнага навучання. Пэўная частка моладзі прынята на вучобу на платнай аснове.

К 855-летию первого упоминания Гомеля в летописи Краеведы разных поколений уже пытались представить "собираательный образ" старой гомельской истории. Начало поиску положил "патриарх" нашего краеведения Лев Алексеевич Виноградов. Именно он, автор книги "Гомель". Его прошлое и настоящее. 1142-1900", изданной еще на рубеже веков, заложил первый камень в фундамент величественного здания нашей Истории. И как бы ни судили этот труд по прошествии десятилетий, никто не сможет отказать Виноградову в почетном звании Первопроходца, приподнявшего пелену забвения над далеким прошлым малозаметного тогда уездного городка.

Новая книга, посвященная истории Гомеля, подготовлена к изданию кандидатом исторических наук О.А.Макушниковым с кафедры всеобщей истории нашего университета. С сегодняшнего номера мы начинаем печатать ее в сокращении.

1 СТАРЫЙ ГОМЕЛЬ

В разные годы к древнейшему прошлому Гомеля обращались известные и малознакомые читателю исследователи: дореволюционные ученые И.И.Григорович и Е.Р.Романов, краеведы И.А.Сербов, И.Ф.Жудро, Д.И.Довгялло, наши современники -- Г.С.Евдокименко, Г.В.Штыхов, П.Ф.Лысенко, М.А.Ткачев, М.Ф.Спиридонов, В.А.Литвинов, А.Ф.Рогалев и др.

Долгие годы наша история писалась на основании документов письменных. Но у таковой был свой "нижний" предел -- 1142 год, время появления Гомеля на страницах летописи.

2 Доистория. Во мгле тысячелетий.

Куда ни брось взгляд -- бескрайняя тундра или, скорее, тундростепь с серыми пятнами скудной растительности, унылые болота и голые холмы. Большая река медленно несет вдаль темные холодные воды. По склонам глубоких оврагов и береговым обрывам, защищенным от ледяного дыхания ветра, ютятся небольшие островки хвойного и березового леса. Низко над землей плывут свинцовые тучи, обещающие непогоду...

Наверное, такой могли увидеть незнакомую безлюдную местность, тысячелетия спустя названную Гомием, отряды первобытных охотников, которые продвигались с юга вслед за стадами неприхотливого обитателя сурового приледникового края -- мамонта. Это случилось примерно 27-25 тысяч лет тому назад, в эпоху палеолита (древнекаменного века).

Коллективная охота на мамонта была главным содержанием жизни первобытного человека. Периодически ему удавалось добывать шерстистого носорога, бурого медведя, лошадь, песца. Охота на крупных животных требовала немалых усилий. Громким шумом, подожженной травой и факелами охотники гнали мамонтов в болотные трясины, овраги, специально устроенные ловушки-ямы, где кололи копытами и добывали камнями. Мамонт весил несколько тонн, достигал трехметровой высоты, поэтому такой трофей надолго обеспечивал весь род мясом.

Древнейшие поселения на берегах Сожа не были долговременными. Люди обитали лишь там, где имелось необходимое количество животных и прочей

2 ля на страницах летописи. Археологические раскопки, систематически проводимые гомельскими учеными с 1986 года, позволили прочитать страницы удивительной "земляной летописи" города, существенно дополняющей и удлиняющей летопись "обычную". Археологическим памятникам города посвящена научно-популярная книга автора этих строк "В поисках древнего Гомия" (1994 год).

Задача этой публикации -- не просто ознакомить читателя с авторским видением старейшей истории Гомеля, но и с подлинными документальными свидетельствами. Повествование построено на основе исторических источников, публиковавшихся ранее и почти неизвестных. Вновь обнаруженные археологические материалы позволяют обрисовать наиболее загадочный, "туманный" пласт гомельского прошлого. Уникальные находки, извлеченные из "доисторических" наслоений, рассказывают о расселении на берегах Сожа первобытных людей, о древнейших поселениях на территории современного города и его зарождении, об эпохе радимичей. Именно археология решительно "отодвигает" дату возникновения города в глубь веков, опровергая наивный тезис: "1142 год -- время основания Гомеля".

Данные раскопок помогают воссоздать важные моменты истории города в эпоху Киевской Руси и Черниговского княжества. За "немыми" остатками жилых строений, крепостных рвов, черепками, орудиями труда, предметами вооружения встает картина богатого восточнославянского Гомия, столь незаслуженно обойденного вниманием летописцев.

3 пици. Малой группе охотников требовалась огромная промысловая территория вокруг стоянки. После истощения угодий люди снимались с обжитого места и уходили в поисках нового за многие десятки и сотни километров.

Первопоселенцы не оставили на нашей земле потомков, которые могли бы положить начало поколениям далеких предшественников гомельчан. Природа была беспощадна к людям и надолго изгнала их из вновь обретенного края арктической стужей и немолчим наступлением ледника. Обширное распространение северных льдов имело место 17-18 тысяч лет назад, когда Посожье стало непригодным для обитания. Люди ушли на юг.

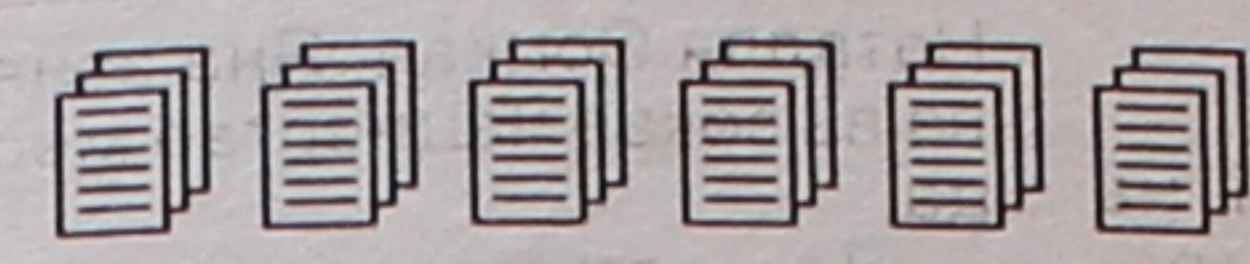
Новое потепление наметилось около 14 тысяч лет назад. Ледник окончательно отступил на север, а на место тундры вернулись открытые пространства с разбросанными по ним березово-сосновыми лесами.

Быт людей, появившихся на берегах Сожа около 12-11 тысяч лет назад, во многом отличался от жизни их далеких предшественников. Основные изменения коснулись охоты, ибо навсегда исчез мамонт, кормивший и обогревавший первобытного человека. Его место занял северный олень -- животное осторожное, пугливое, передвигавшееся с большой быстротой. Пoblзости от них и строились охотничьи поселения.

Повадки и образ жизни оленя заставили людей искать новые, более эффективные способы охоты.

(ПРАЦЯГ У НАСТУПНЫМ НУМАРЫ)

Слова да чытача

3 пачаткам навучальнага года ажывілася работа ў чытальных залах бібліятэкі, на абанементах вядзецца выдача комплектаў падручнікаў першакурснікам. У бібліятэкі няма свайго асобнага памяшкання, таму пункты выдачы літаратуры сканцэнтраваны па вучэбных карпусах.

Абанемент N1 (корп. N2, п.1-20) укамплектаваны літаратурай па

КНИГАМИ КАРЫСТАЙЦЕСЯ АШЧАДНА

тэхнічных науках, матэматыцы, біялогіі, медыцыне, сельскай гаспадарцы, фізічнай культуры, педагогіцы, філасофіі, псіхалогіі, рэлігіі. Тут жа знаходзіцца алфавітны каталог для чытачоў. На абанеменце N2 (Савецкая, 106) сабрана літаратура па гісторыі, правазнаўству, філалогіі, мастацтву, мастацкай літаратуры, ёсць картатэка загаловаў мастацкіх твораў. У фондзе маюцца энцыклапедыі, слоўнікі, даведнікі. Абанемент N3 (корп. N4, п.1-3) змяшчае літаратуру па эканамічных науках. Абанемент N4 (корп. N5, п.2-8) укамплектаваны літаратурай па фізічных науках. Абанемент N5 (корп. N5, п.3-5) выдае літаратуру па замежных мовах. У чытальнай зале N1 (корп. N4, п.2-2) ёсць літаратура па эканамічных, філалагічных, гістарычных науках, паліталогіі. Тут на адкрытым доступе стаяць рэфэратыўныя часопісы і падшыўкі газет. Вядзецца картатэка перыядычных выданняў і каталог доктарскіх дысертацый. Чытальная зала N1 вядзе падпіску на перыядыку, вылісваемую ўніверсітэтам. Чытальная зала N2 (корп. N2, п.3-9) укамплектавана літаратурай па матэматыцы, біялогіі, геалогіі, гісторыі, праву, а чытальная зала N3

(корп. N5, п.2-7) -- перыядыкай і літаратурай па фізіцы. Чытальныя залы працуюць з 9 да 18 г., абанемента з 10 да 18 г.

У даведчна-бібліяграфічным адзеле (корп. N4, п.3-4) знаходзіцца сістэматычны каталог на ўвесь фонд бібліятэкі, сістэматычная картатэка часопісных і газетных артыкулаў, краязнаўчая картатэка перыядычных выданняў, картатэка работ выкладчыкаў ГДУ. Фонд аддзела ўкамплектаваны энцыклапедыямі, даведнікамі, слоўнікамі, бібліяграфічнымі паказальнікамі. У СБА апрацоўваюцца

(распісваюцца) усе перыядычныя выданні, якія паступаюць у бібліятэку. Сюды прыходзяць чытачы, калі трэба падабраць літаратуру па тэме для рэфэрата, дыпломнай работы. У адзеле апрацоўкі (корп. N4, п.1-14) кнігі апрацоўваюцца, класіфікуюцца і размяркоўваюцца па абанементах і чытальных залах. Аддзел вядзе генэральны алфавітны каталог на ўвесь фонд бібліятэкі. Аддзел камплектавання (корп. N4, п.1-7а) займаецца камплектаваннем фонду бібліятэкі. Сюды звяртаюцца чытачы ў выпадку страты кнігі.

Дырэктар бібліятэкі знаходзіцца ў галоўным корпусе, у п.3-5. Усе абанемента і чытальныя залы вядуць алфавітныя і сістэматычныя каталогі на свае фонды. Ва ўсіх аддзелах бібліятэкі маюцца правілы карыстання бібліятэкай.

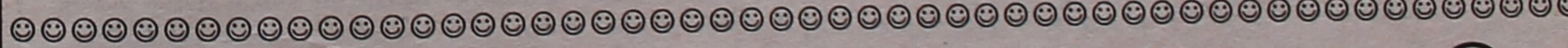
Аб тэрмінах захавання перыядычных выданняў трэба сказаць асобна. Газеты захоўваюцца 3 гады. Тоўстыя часопісы гуманітарнага профілю -- 10 гадоў, тонкія -- 5 гадоў. Мастацка-публіцыстычныя часопісы не спісваюцца.

Самае хвалюючае пытанне для бібліятэкі -- нізкая культура нашых чытачоў. Хочацца нагадаць ім выказ-

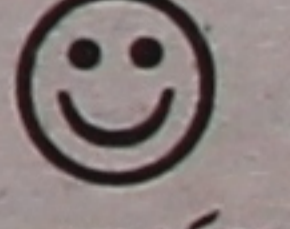
ванне акадэміка Д.С.Ліхачова, які сказаў: "Культура не выдаецца як прыложение к диплому о высшем образовании, к социальному положению, к денежному карману". Нізкая культура нашых чытачоў выражаецца не толькі ў варварскіх адносінах да кнігі, але і ў хамскай форме адносін з работнікамі бібліятэкі, у манеры паводзін чытачоў у чытальных залах, на калідорах, паміж сабой. У чытальных залах (асабліва эканамічнага факультэта) амаль не засталася цэлых часопісаў, кніг. Асабліва актуальнае зараз пытанне звароту кніг даўжнікамі пры вострым дэфіцыце грашовых сродкаў на набыццё літаратуры і на падпіску. Амаль уся літаратура, якая ўтрымліваецца, -- кнігі павышанага попыту. Усяго ва ўніверсітэце 1154 даўжнікі, колькасць утрымліваемых імі кніг складае 5920 экзэмпляраў. Акрамя таго кожны год нашы чытачы губляюць каля 1,5 тысячы кніг. Лічбы жахлівыя, страты бібліятэцы, вучэбнаму працэсу вялізныя. Кожны вырваны артыкул з часопіса або кнігі, кожная страчаная або нявернутая кніга -- гэта адмова іншым студэнтам у інфармацыі. А многія студэнты -- (правазнаўцы) трымаюць кнігі ў сябе гадамі! І гэта пры такім небагатым фондзе па праву. Па даўжніках пальма першынства ў такіх факультэтаў, як эканамічны (на руках 145 чытачоў знаходзяцца 408 экзэмпляраў незададзеных кніг); гісторыка-юрыдычны (187/650); фізічны (199/1176); фізічнай культуры (114/700); а таксама на спецыяльнасцях англійскай і нямецкай моў (109/328).

Кнігі зараз вельмі дарагія. Па правілах карыстання бібліятэкай за страчаную кнігу трэба вярнуць раўнацэнную, або кампенсаваць яе 10-разовы кошт. Таму адносьцеся да кніг беражліва, хаця б з меркантильнага інтарэсу, калі ўзровень культуры не дазваляе іншага.

Л.ПЯТРОВА, галоўны бібліяграф бібліятэкі.

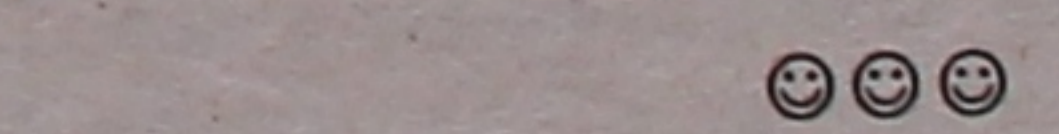
ЦЕМІХАЖУСЯ

-- Господин профессор, там перад вашей дверью нищий. Он просит хоть что-нибудь.

Сегодня, в день моего рождения, я хочу, чтобы кругом были счастливые лица.

-- Хорошо, Марта, дайте ему две задачки по геометрии.

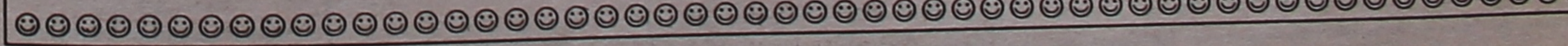
-- Не понимаю, как это люди в прежние времена могли жить без радио, телевидения, телефона!?

-- Мне стыдно в этом признаться, но если меня спросят, каким образом получается электрический ток, я ничего не смогу сказать. Все, абсолютно все забыл, что когда-то учил в школе!

-- А никак. Ты же знаешь -- они все умерли.

-- Какие пустяки! Вот смотри! Я подхожу к выключателю и, пожалуйста, лампочка зажглась.

-- Мамочка, я насыплю рыбкам еще корма.

♦ Спорт

♦ Спорт

♦ Спорт

♦ Спорт

♦ Спорт

♦ Спорт

Поліатлон

Такіх спартсменаў, як выкладчыца кафедры фізічнага выхавання і спорту нашага ўніверсітэта Галіна Галаўнёва, бясспрэчна, лічаны адзінкі. У вялікім спорце яна ўжо больш за два дзесяцігоддзі, майстар спорту па трох відах. Найбольш высокія яе дасягненні ў поліатлоне.

НА ЯЕ РАЎНЯЦА МАЛАДЫМ

Тут трэба аднолькава паспяхова выступаць у спрынце, кросе, плаванні, стральбе, кіданні гранаты. І гэта ўдаецца Г.Галаўнёвай на працягу многіх гадоў. У складаным шматбор'і яна з'яўляецца неаднаразовай чэмпіёнкай свету.

Званне мацнейшай на планеце выдатная спарт-

сменка пацвердзіла і на чарговым чэмпіянаце свету па поліатлону, які быў праведзены ў верасні ў сталіцы нашай краіны -- Мінску. Яна зноў узнялася на вышэйшую прыступку п'едэстала гонару і атрымала залатую ўзнагароду. Паспяхова выступіла і яе выхаванка студэнтка факультэта фізічнай культуры

Наталля Соцкая. Яна заняла высокае чацвёртае месца.

Да апошняга віду спаборніцтваў у камандным заліку лідзіравалі спартсменкі Беларусі. Аднак на фінішы іх здолелі апярэдзіць расіянікі. Але і другое месца трэба расцэньваць як спартыўны подзвіг, найбольшы ўклад у які ўнеслі прадстаўніцы нашага ўніверсітэта.

Цяжкая атлетыка

У польскім горадзе Кашалін, які размяшчаецца на ўзбярэжжы Балтыйскага мора, праведзены чэмпіянат свету па цяжкай атлетыцы сярод ветэранаў. За ўзнагароды змагаліся каля 400 штангістаў з 40 краін. Яны выступалі ў васьмі ўзроставаых групах ад 35

да 85 гадоў.

Гонар Беларусі на гэтых прэстыжных спаборніцтвах абараняў дацэнт кафедры філасофіі нашага ўніверсітэта майстар спорту А.А.Фяськоў. Ён выступаў у вагавай катэгорыі да 83 кг у пятай узроставай групе ад 60 да 65 гадоў. Яго сапернікамі

былі 17 асілкаў. Па-за канкурэнцыяй аказаўся асілак з ЗША, які ў суме двухбор'я набраў 205 кг. За наступныя прызавыя месцы разгарнулася вострая барацьба паміж нашым спартсменам і ўкраінцам М.Хаменкам, які, дарэчы, быў чэмпіёнам СССР, на працягу

некалькіх гадоў уваходзіў у склад яе зборнай каманды. Напружаны паядынак завяршыўся на карысць штангіста з суседняй краіны. Яго сума -- 187 кг. На 5 кг меншы вынік у нашага ветэрана. Але і бронзавая ўзнагарода сусветнага чэмпіяната -- гэта таксама вялікі поспех.

Ручны мяч

Завяршыўся розыгрыш Кубка Беларусі па ручному мячу сярод жаночых каманд. На заключным яго этапе аспрэчвалі ганаровы трафей квартэт фіналістак. Па-за канкурэнцыяй аказаліся шматразовыя чэмпіёнкі краіны гандбалісткі мінскага "Політэхніка", якія ў апошняй сустрэчы дабіліся пераканаўчай перамогі над нашымі дзяўчатамі -- камандай "Універсітэт" і да

КАМАНДА ПАТРАБУЕ ПАДМАЦАВАННЯ

звання чэмпіёна дабавілі пераходны прыз.

Гамяльчанкі ў канчатковым выніку аказаліся толькі чацвёртымі.

-- На большае, -- як сказаў трэнер каманды В.Крукоўскі, -- мы амаль і не разлічвалі, бо выступалі ў аслабленым саставе. Па розных прычынах з намі развіталіся некаторыя мацнейшыя ігракі. Розыгрыш Кубка для нас праходзіў, па сут-

насці, як падрыхтоўка да чарговага чэмпіяната краіны.

Для таго, каб "Універсітэту" заставацца на перадавых пазіцыях айчыннага жаночага гандболу, паспяхова выступаць на еўрапейскай арэне, патрэбны адпаведныя затра-

ты і даўкамплектаванне каманды ігракамі высокага класа. Але, як зазначыў В.Крукоўскі, належнай падтрымкі не адчуваецца. Напрыклад, сёлета калектыў магла папоўніць перспектыўная абаронца, рост якой 195 см. Аднак яна не здолела стаць слухачкай падрыхтоўчага аддзялення.

(Наш кар.)

**ГОМЕЛЬСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ
Імя Ф.СКАРЫНЫ**

аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантных пасад па кафедрах:

- беларускай літаратуры -- ст.выкладчыка;
- беларускай культуры -- ст.выкладчыка;
- алгебры і геаметрыі -- ст.выкладчыка (2);
- фізвыхавання і спорту -- дацэнта, ст.выкладчыка (2);
- псіхалогіі і падрыхтоўкі для паступлення ў ВУ -- асістэнта;
- эканамічных тэорый -- дацэнта;
- рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства -- асістэнта;
- рускай літаратуры -- асістэнта.

Тэрмін падачы заяў -- не пазней 1 месяца з дня апублікавання паведамлення.

Заявы накіроўваць на адрас: 246699, г.Гомель, вул.Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі, увесь калектыў універсітэта выказваюць глыбокае спачуванне дацэнту кафедры эканомікі і кіравання вытворчасцю СЕЛЬКІНАЙ Людміле Антонаўне і першаму прарэктару прафесару СЕЛЬКІНУ Міхаілу Васільевічу з выпадку напаткаўшага іх гора -- смерці БАЦЬКІ і ЦЕСЦЯ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектыў эканамічнага факультэта выказваюць глыбокае спачуванне загадчыку кафедры бухліку, кантролю і аналізу гаспадарчай дзейнасці БАБЫНУ Уладзіміру Піліпавічу з выпадку напаткаўшага яго гора -- заўчаснай смерці БРАТА.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектыў кафедры псіхалогіі і падрыхтоўкі да паступлення ў ВУ выказваюць глыбокае спачуванне дацэнту названай кафедры ЕЛІСЕЕВАЙ Ірыне Міхаілаўне ў сувязі з напаткаўшым яе горам -- смерцю МАЦІ.

Рэктарат, Савет ветэранаў вайны, працы і Узброеных Сіл смуткуюць з выпадку смерці актыўнага ўдзельніка Вялікай Айчыннай вайны падпалкоўніка ў адстаўцы ЖУКАВА Пятра Уладзіміравіча і выказваюць спачуванне яго родным і блізкім.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

ЗАСНАВАЛЬНИК -- Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф.Скарыны.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21. Рэгістрацыйны № 263

Спонсар газеты -- прафком студэнтаў.

Газета набрана і звёрстана на настольна-выдавецкім комплексе ІВЦ ГДУ, аддрукавана на фабрыцы "Палесдрук", г.Гомель, вул. Савецкая, 1.

Рэдактар

Ул.П. БАЛОГА

Аб'ём 1 друк. арк.
Тыраж 1.000 экз.

Заказ 372.

Падпісана да друку 03.10.97.